

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego w roku szkolnym 2024/2025

Stopień trzeci – schemat punktowania

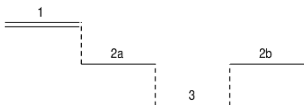
W zadaniach zamkniętych wielokrotnego wyboru uczestnik konkursu musi postępować według instrukcji, tj. zaznaczyć odpowiedzi znakiem „x”. Schemat punktowania zadań otwartych zawiera propozycje odpowiedzi. Należy uwzględnić każdą prawidłową odpowiedź, nawet jeśli nie została zamieszczona w poniższym schemacie.

Uwaga! Błędy rzeczowe dotyczące znajomości lektur zaproponowanych na III stopień konkursu skutkują nieprzyznaniem punktów za zadanie.

Numer zadania	Przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Kryteria oceny
1.	D	0–1	1 p. - zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 p. - zaznaczenie niewłaściwej odpowiedzi, brak odpowiedzi lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi
2.	Np. W tradycyjnych bajkach często poruszane są zagadnienia egzystencjalne, które są pożywką dla filozofowania. <u>Zdanie pojedyncze:</u> W tradycyjnych bajkach często poruszane są zagadnienia egzystencjalne będące pożywką dla filozofowania. Zależy to jedynie od kreatywności i otwartości czytelników.	0–3	3 p. - poprawne przekształcenie wszystkich wypowiedzeń 2 p. - poprawne przekształcenie 3 wypowiedzeń 1 p. - poprawne przekształcenie 2 wypowiedzeń 0 p. - odpowiedź ucznia nie spełnia wymagań na 1 p.

	<p><u>Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym dopełnieniowym:</u> Zależy to jedynie od tego, czy czytelnicy są kreatywni i otwarci.</p> <p>Z kolei książka Macieja Wojtyszki <i>Bromba i inni</i> urzeka najmłodszych czytelników, a jednocześnie świetnie gimnastykuje ich wyobraźnię.</p> <p><u>Wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania:</u> Z kolei książka Macieja Wojtyszki <i>Bromba i inni</i> urzeka najmłodszych czytelników, jednocześnie świetnie gimnastykując ich wyobraźnię.</p> <p>Niepokoi nas zmniejszająca się liczba czytanych przez dzieci książek.</p> <p><u>Zdanie złożone podrzędnie z podrzędnym podmiotowym:</u> Niepokoi nas to, że zmniejsza się liczba czytanych przez dzieci książek.</p>		
3.	1. F 2. P 3.P 4. P	0–1	1 p. - poprawne zaznaczenie wszystkich odpowiedzi 0 p. - zaznaczenie jednej błędnej odpowiedzi lub brak odpowiedzi
4.	A	0–1	1 p. - zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 p. - zaznaczenie niewłaściwej odpowiedzi, brak odpowiedzi lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi
5.	Wyraz <i>nirozumiejącym</i> to przymiotnik/ <u>imiesłów</u> .	0–2	2 p. – poprawne podkreślenie wszystkich dokończeń zdań

	<p>Utwór należy do literatury <u>dydaktycznej</u>/ obyczajowej.</p> <p>Wyrażenie <i>sito prawdy</i> to animizacja/ porównanie/ <u>metafora</u>/ epitet.</p> <p>Wypowiedzi bohaterów przytaczane są w mowie zależnej/ <u>niezależnej</u>.</p> <p>W wypowiedzeniu: <i>Od razu [...] przerwę – powiedział [...] Sokrates – i zapytam, czy pomyślałeś o tym, żeby przesiać to, co masz mi do powiedzenia, przez trzy sita?</i> występują <u>cztery zaimki</u>/ trzy zaimki/ dwa zaimki.</p>		<p>1 p. – poprawne podkreślenie 3-4 dokończeń zdań</p> <p>0 p. - odpowiedź ucznia nie spełnia wymagań na 1 p.</p>
6.	<p>Np.</p> <p>Diogenes ceni sobie skromność/ wolność/ niezależność, natomiast dla jego rozmówcy najważniejsze są zaszczyty/ dobra materialne.</p>	0–2	<p>2 p. - zgodne z tekstem wymienienie wartości cenionych przez Diogenesa i jego rozmówcę oraz zapisanie ich w formie zdania złożonego współrzędnie</p> <p>1p. - zgodne z tekstem wymienienie wartości cenionych przez Diogenesa i jego rozmówcę, ale niezapisanie ich w formie zdania złożonego współrzędnie.</p> <p>0 p. - odpowiedź ucznia nie spełnia wymagań na 1 p.</p>
7.	B 1.	0–1	<p>1 p. - zaznaczenie poprawnej odpowiedzi</p> <p>0 p. - zaznaczenie niewłaściwej odpowiedzi, brak odpowiedzi lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi.</p>

8.	<p>Np. Bohaterów tej bajki można nazwać optymistami, ponieważ nie poddali się rozpacz, tylko podjęli wspólne działanie, co świadczy o ich optymizmie.</p> <p>Bohaterów tej bajki można uznać za pesymistów, ponieważ ze względu na swoje kalectwo prosili o śmierć.</p>	0–1	<p>1 p. - sformułowanie argumentu zgodnego z treścią bajki</p> <p>0 p. - sformułowanie argumentu niezgodnego z treścią bajki</p> <p><i>Uwaga! Jeżeli uczeń zajmie stanowisko ambiwalentne, musi sformułować argumenty odpowiadające swojej opinii – argument na to, że bohaterowie byli optymistami i argument na to, że byli pesymistami.</i></p>
9.	<p>Np. Bądź solidarny z ludźmi potrzebującymi pomocy./ Bądźcie solidarni z potrzebującymi pomocy. Pomagaj/ Pomagajmy/Pomagajcie potrzebującym. Niech współpraca łączy ludzi w trudnych sytuacjach.</p>	0–2	<p>2 p. - sformułowanie zgodnego z tekstem pouczenia wypływającego z bajki <i>Ślepiec i paralityk</i> i zapisanie go w formie zdania pojedynczego w trybie rozkazującym.</p> <p>1 p. - sformułowanie właściwego pouczenia wypływającego z bajki <i>Ślepiec i paralityk</i>, ale niezapisanie go w formie zdania pojedynczego w trybie rozkazującym</p> <p>0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
10.	Formant: - ec Nazwa formantu: przyrostkowy	0–2	<p>2 p. - zapisanie poprawnego formantu i jego właściwej nazwy</p> <p>1 p. - zapisanie poprawnego formantu lub jego właściwej nazwy</p> <p>0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
11.	<p>Wykres:</p> 	0–3	1 p. - prawidłowy wykres

	<p>Opis wypowiedzi składowych: 1 – zdanie nadrzędne/ główne 2 a, 2b – zdanie podrzędne do 1. podmiotowe i nadrzędne do 3. 3 – zdanie podrzędne do 2a,2b okolicznikowe czasu</p>		<p>2 p. - prawidłowe nazwanie 3 zdań składowych 1 p. - prawidłowe nazwanie 2 zdań składowych</p>
12.	C	0 - 1	<p>1 p. - zaznaczenie poprawnej odpowiedzi 0 p. - zaznaczenie niewłaściwej odpowiedzi, brak odpowiedzi lub zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi</p>
13.	<p>Np. Nazwa środka stylistycznego: pytanie retoryczne</p> <p>Funkcja w wierszu: np. zwrócenie uwagi na fakt, że Dedal nie powrócił po swojego syna, bo przede wszystkim chciał osiągnąć swój cel; ożywienie wypowiedzi; osoba mówiąca zmusza czytelnika do zastanowienia się nad wyborem postawy życiowej: pragmatyzmu lub idealizmu; kontrastowe przedstawienie dwu postaw;</p> <p>.</p>	0–2	<p>2 p. - właściwe nazwanie środka stylistycznego i jego funkcji w wierszu 1 p. - właściwe nazwanie środka stylistycznego lub jego funkcji w tekście 0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
14.	<p>Ubezdźwięcznienie wsteczne i utrata dźwięczności na końcu wyrazu/ upodobnienie wewnątrzwyrazowe – utrata dźwięczności pod wpływem bezdźwięcznej głoski c’ oraz zanik dźwięczności w wygłosie</p>	0–1	<p>1 p. - podanie poprawnych nazw dwu zjawisk fonetycznych występujących w wyrazie <i>wciąż</i> 0 p. - błędne nazwanie jednego zjawiska fonetycznego lub nieudzielenie odpowiedzi</p>

15.	Np. Zastosowanie liczby mnogiej Ikary świadczy o tym, że w tekście nie chodzi jedynie o postać z mitu, ale o postawę idealistyczną, przyjmowaną przez wielu ludzi, postawę, która jest ponadczasowa	0–1	1 p. - poprawne, zgodne z treścią wiersza wyjaśnienie zastosowania liczby mnogiej wyrazu Ikar 0 p. - niezgodne z wymową wiersza wyjaśnienie
16.	Np. <u>Podobieństwa</u> : chłopcy ulegają fascynacji, uniesieniu, przez co nie zachowują właściwej ostrożności; obaj bohaterowie są bardzo młodzi; nikt nie dostrzega dramatu jednostki. <u>Różnice</u> : wydarzenia związane z bohaterami rozgrywają się w innych czasach; los bohatera nazwanego przez narratora Michasiem jest właściwie nieznan; narrator zwrócił uwagę na sytuację Michasia.	0–2	2 p. - poprawne wymienienie 1 podobieństwa i 1 różnicy w przedstawieniu bohaterów 1 p. - wskazanie podobieństwa lub różnicy w sposobie przedstawienia bohaterów. 0 p. – niespełnienie wymagań na 1 p.
17.	Np. Artysta powinien charakteryzować się wrażliwością. Powinien posiadać umiejętność zauważania tragedii nawet nieznanym osobom i utrwalania, przekazywania potomnym tego, co zauważył.	0–2	2 p. - określenie cechy, jaką powinien charakteryzować się artysta oraz wskazanie, jaką ma on odgrywać rolę 1 p. – wskazanie, jaką rolę ma odgrywać artysta lub określenie jego cechy 0 p. - odpowiedź nie spełnia wymagań na 1 p. Uwaga! Odpowiedzi ucznia muszą być sformułowane w oparciu o tekst <i>Ikar</i> .
18.	Złożenie: lekkomyślnego /lekkomyślny Zrost: okamgnieniu/ okamgnienie	0–2	2 p. – poprawne wypisanie wszystkich typów wyrazów złożonych 1 p. – poprawne wypisanie 2 typów wyrazów złożonych

	Zestawienie: Krakowskiego Przedmieścia/ Krakowskie Przedmieście		0 p. – niespełnienie wymagań na 1 p.
19.	Ocena opisu obrazu (0–6 p.)		
	<p>I. Treść (0–2 p.) 2 p. - określenie tematyki obrazu – uwzględnienie w opisie co najmniej 4–3 elementów płótna, np.: postaci Dedala i Ikara, ludzi odwróconych tyłem do dramatu, elementów krajobrazu: morza, gór, miasta</p> <p>1 p. – określenie tematyki obrazu – uwzględnienie w opisie co najmniej 2–1 elementu płótna, np.: postaci Dedala i Ikara, ludzi odwróconych tyłem do dramatu, elementów krajobrazu</p> <p>0 p. – określenie tematyki obrazu bez opisu elementów płótna lub brak informacji o tematyce obrazu.</p> <p>II. Środki językowe (0–2 p.) 2 p. – użycie co najmniej 4 wyrazów charakteryzujących, określających np.: kolory, kształty, nastrój ORAZ co najmniej 3 wyrażeń określających stosunki przestrzenne</p> <p>1 p. – użycie co najmniej 3 wyrazów o znaczeniu charakteryzującym, określających np. kolory, kształty, nastrój) ORAZ 2 wyrażeń określających stosunki przestrzenne</p> <p>0 p. – użycie 2 lub mniej wyrazów o znaczeniu charakteryzującym LUB 1 wyrażenia określającego stosunki przestrzenne ALBO brak wyrazów tego typu</p> <p>III. Poprawność języka i zapisu (0–2 p.) 2 p. – nie więcej niż 2 błędy (ortograficzne, językowe lub interpunkcyjne)</p>		

	<p>1 p. – 3 błędy (ortograficzne, językowe lub interpunkcyjne)</p> <p>0 p. – więcej niż 3 błędy</p>		
20.	<p>Np. Arka symbolizuje miejsce, w którym można się schronić, przetrwać. Arką można nazwać Żółtą Willę, w której ukrywane były żydowskie dzieci. Ojciec Pons, podobnie jak Noe, zapewnia dzieciom bezpieczne miejsce w obliczu zagrożenia.</p> <p>Ojciec Pons, ukrywając żydowskie dzieci w Żółtej Willi, zapewnia im przetrwanie, podobnie jak Noe zadbał o ocalenie zagrożonych gatunków. Sierociniec staje się więc symboliczną arką - miejscem, w którym żydowskie dzieci są ukrywane przed prześladowaniem ze strony nazistów.</p>	0-1	<p>1 p. – poprawne wskazanie analogii pomiędzy arką Noego a sierocińcem ojca Ponsa</p> <p>0 p. – niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
21.	<p>Np. Josepha można nazwać duchowym spadkobiercą ojca Ponsa, ponieważ podobnie jak zakonnik założył kolekcję przedmiotów – zaczął od palestyńskiej chusty i żydowskiej kipy; Joseph rozumie istotę i potrzebę pokoju na świecie oraz troszczy się o zagrożone kultury; Joseph cenił podobne wartości jak ojciec Pons, takie jak: życie, pokój, kultura, tożsamość.</p>	0-2	<p>2 p. - zajęcie stanowiska i zredagowanie 2 argumentów zgodnych z treścią lektury <i>Dziecko Noego</i></p> <p>1 p. - zajęcie stanowiska i zredagowanie 1 argumentu zgodnego z treścią lektury <i>Dziecko Noego</i></p> <p>0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>

22.	<p>Np. Aptekarka Mademoiselle Marcelle, "Psiakrew", była osobą oschłą, opryskliwą, nie potrafiła okazywać uczuć; twierdziła, że nienawidzi księży, Żydów, Niemców; budziła postrach swoim wyglądem.</p> <p>Mademoiselle Marcelle, "Psiakrew", pomagała ojcu Ponsowi w ratowaniu dzieci, odstraszyła gestapowców, którzy przyjechali do Żółtej Willi w poszukiwaniu żydowskich dzieci, podczas gdy katolicy podopieczni przystępowali do I komunii świętej; wyrabiała dzieciom żydowskim fałszywe dokumenty, wykradła z gabinetu burmistrza kartki żywnościowe i przekazała je ojcu Ponsowi, aby mógł kupić jedzenie dla dzieci.</p>	0-2	<p>2 p. - zapisanie dwóch różnych sytuacji z lektury świadczących o różnej osobowości bohaterki</p> <p>1 p. - zapisanie 1 przykładu sytuacji z lektury</p> <p>0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
23.	<p>Np. Mówił z oczyma błyszczącymi podnieceniem, że bywają dni, kiedy zastanawia się, czy nie byłoby lepiej, gdyby był Żydem.</p>	0-1	<p>1 p. – poprawne zapisanie wypowiedzenia w mowie zależnej</p> <p>0 p. - niespełnienie wymagań na 1 p.</p>
24.	<p>Rozprawka (0–18 p.)</p> <p>I Realizacja tematu wypowiedzi (0–2p.)</p> <p>2 p. – forma wypowiedzi – rozprawka – odwołanie do 2 lektur konkursowych</p> <p>1 p. – forma wypowiedzi – rozprawka – odwołanie do 1 lektury konkursowej</p> <p>0 p. – forma wypowiedzi niezgodna z poleceniem, brak odwołania do lektur konkursowych.</p>		

*Uwaga: Jeżeli nie przyznano punktów w kryterium **Realizacja tematu**, we wszystkich pozostałych kryteriach również nie przyznaje się punktów.*

II. Elementy retoryczne (0–3 p.)

3 p.

- pogłębiona argumentacja (argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej)
- argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane;

2 p.

- trafna argumentacja, lecz przykłady nie są rozbudowane

1 p.

- powierzchowna argumentacja, podjęcie próby argumentowania

0 p.

- brak argumentacji lub przykładów nawiązujących do lektur

III Kompetencje literackie i kulturowe (0–2p.)

2 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektur wskazanych w poleceniu , poprawność rzeczowa.

1 p. – funkcjonalne wykorzystanie znajomości lektur wskazanych w poleceniu , (dopuszczalny 1 błąd rzeczowy)

0 p. – praca nie spełnia wymagania określonego na 1 punkt.

IV. Kompozycja tekstu (0–2 p.)

2 p. – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi

- graficznie wyodrębnione co najmniej 3 akapity – dopuszczalna 1 usterka w zakresie spójności ALBO logiki wypowiedzi

1 p.

- kompozycja zgodna z formą wypowiedzi
- graficznie wyodrębnione co najmniej 3 akapity

– dopuszczalne łącznie 2–3 usterki w zakresie spójności ORAZ/ALBO logiki wypowiedzi

0 p.

– praca nie spełnia wymagań określonych na 1 punkt.

V. Styl (0–1 p).

1 p. – styl odpowiedni do treści i formy wypowiedzi, jednolity

0 p. – styl niedostosowany do formy wypowiedzi ORAZ/LUB niejednolity.

VI. Język (0–4 p.)

4 p. – nie więcej niż 3 błędy językowe

3 p. – nie więcej niż 5 błędów językowych

2 p. – 6 błędów językowych

1 p. – 7 błędów językowych

0 p. – 8 i więcej błędów językowych.

VII. Ortografia (0–2p.)

2 p. – nie więcej niż 2 błędy

1 p. – 3 błędy

0 p. – 4 i więcej błędów.

VIII. Interpunkcja (0–2 p.)

2 p. – nie więcej niż 5 błędów

1 p. – nie więcej niż 7 błędów

0 p. – 8 i więcej błędów.

Uwaga!

1. Jeżeli w pracy nie odwołano się do co najmniej jednej lektury lub nie stosuje się formy rozprawki albo wypowiedź jest niezgodna z tematem, to nie przyznaje się punktów za kryterium I. Jeśli w kryterium I praca nie uzyska żadnych punktów, sprawdzający nie przyznaje punktów w pozostałych kryteriach.
2. Każde naruszenie zasad ortografii i interpunkcji jest traktowane jako błąd.
3. Jeśli praca zawiera mniej niż 200 słów, ocenia się wypowiedź tylko w I kryterium.